Vierde Jaer. Nr 41. Zaturdag, 10 October 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week. 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen. geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 10 OCTOBER.

M. de minister van binnenlandsche zaken heeft onlangs aen de gouverneurs der provintien eenen brief gezonden om hunne aendacht te vestigen op de menigvuldige overtredingen der wet van 11 juny 1850. Die wet verbiedt aen al de persoonen die geen diploma van veeaerts bekomen hebben, van zich te bemoeijen met de genezing der dieren. De minister zegt dat de wet geduriglyk overtreden wordt, dat er zelfs burgemeesters zyn die het voorbeeld dier overtredingen geven en dat de landbouw groote verliezen kan ondergaen door de onwetendheid der niet herkende veeaertsen.

Het is zekerlyk altyd eene beweenlyke zaek van de wet te zien overtreden, byzonderlyk wanneer de wet onvermogend is om die overtredingen te beteugelen, en wy vermeenen dat zulks, in de voorhandige zaek, het geval is.

De wet van 11 juny 1850 heeft het ongelyk van zich te bemoeijen met zaken die buiten het bereik van den wetgever zouden moeten blyven; het geldt hier eene kwestie van vertrouwen, en er is noch wet noch reglement, noch omzendbrief die het vertrouwen aen iemand zal opleggen.

Sinds eeuwen gebruiken de landbouwers, van vader tot zoon, de peerde-of koeimeesters waer in zy hun vertrouwen hebben gesteld, zonder zich het minste te bekommeren met de kwestie van te weten of zy een diploma. ja of neen, bezitten. Aen die peerde-of koeimeesters geven zy den voorkeur op alle anderen: 't is een zoodanig ingeworteld gebruik dat men hun daervan moeijelyk zou doen afzien, want het is sedert zoo lang in voege dat het, om zoo te zeggen, een wettelyk bestaen verkregen had. Maer het gouvernement heeft zich daer mede ook al gaen bemoeijen, en eene wet tot stand gebragt welker uitvoering weinig of niet wordt nagekomen.

Dat gebeurt nogtans niet onverwachts: deftige persoonen, en onder andere wylen M. de graef de Mérode, hebben gezegd, herzegd en voorzegd, dat de uitvoering der wet groote moeijelykheden zou gekost hebben ter oorzaek van de ingewortelde gebruiken. Maer men heeft hen niet willen gelooven, en nu wordt hunne voorzegging waer bevonden.

Later zyn er by honderde petitien aen de Kamers gezonden door landbouwers, woonende in al de provintien des ryks, ten einde te verzoeken dat de niet door de wet herkende veeaertsen hun bedryf zouden mogen blyven uitoefenen; maer in het byweren der wet heeft men die petitien van de hand moeten wyzen. Zy bevestigden niettemin hetgene er in de Kamers, door zeer bevoegde leden, verklaerd was geworden.

Maer zegt de minister, de landbouw ondergaet groote verliezen by gevolg der onkunde van de niet gediplomeerde koei en peerdemeesters. — Dat is, wy bekennen het, zeer spytig; maer indien de landbouwer verliezen wil, wat hebt gy, gouvernement, u daer mèe te bemoeijen? 'T is eene bezondere zaek die geenszins uwe tusschenkomst vraegt. De landbouwer heeft vertrouwen in den niet herkenden veeaerts, en al uwe wetten zullen niets vermogen tegen dit onbeperkt vertrouwen. Hadt gy naer goeden raed geluisterd, gy zoudt u heden niet bevinden tusschen de overtreding der wet en de onmogelykheid van die overtreding te beteugelen.

De burgemeester zelf, zegt de minister, geeft het rampzalig voorbeeld van de verachting der wet. Dit voorbeeld is inderdaed beweenlyk; maer waerom, in Gods naem, bemoeit het gouvernement zich aldus met zaken die hem noch ten geheele noch ten deele aengaen? Te lande heeft men goed burgemeester te zyn, men is ook landbouwer, men stelt belang in den goeden toestand van den stal, en men roept, wanneer het noodig is den veeaerst in welken men vertrouwen heeft.

Daer uit is er eene les te nemen: dat het gouvernement zich geenszins meer bemoeije met zaken die hem niet betreffen, dat het de onmatige neiging late varen van alles te schikken, te regelen, te wyzen naer zyne beliefte, en het zal de moeijelykheden niet ontmoeten welke het nu tegenkomt. Het is een wyze raed dien wy hem geven en het behoorde denzelve te volgen.

De zucht naer rykdom.

De zucht naer rykdom is tegenwoordig de ziekte in onze maetschappelyke samenleving: — wy hebben er een nieuw en treffend bewys van gevonden in het proces van Carpentier en Grellet, dat voor het hof van assisen der Seine afgeloopen is.

La Patrie van Parys kondigt hierover een artikel af, waer van wy een deel vertalen, om reden, det er vele en waerschuwende waerheden in hetzelfde opgesloten zyn:

» Nooit toonde zich de zucht naer rykdom, die algemeene ziekte, met zooveel schrikkelykheid, als in de debatten, welke wy hebben bygewoond. Die beschuldigden, altemael jong en verstandig, zyn zonder twyfel altemael in eerlyke gevoelens opgevoed, zy zagen in hunne familie slechts goede voorbeelden; aen hunne opvoeding wierd veel zorg besteed.

« Het werk opende hun eene eervolle en winstgevende loopbaen. Twee van hen traden byna als kinderen in eene onzer rykste kompagniën van yzerwegen. Zy debuteerden onder de bescherming van een ryk bankier, wiens welwillendheid, byna eene belofte van fortuin is. Zy gingen snel in de hoogte en volgden elkander van digt by.

» Hoewel jong zynde, en op eenen ouderdom dat velen nog maer pas beginnen, hadden zy hooge en ruim betaelde positiën bekomen. Hunne toekomst was vol hoop. Wat heeft hen ten onder gebragt?

» De zucht van te gauw ryk te zyn.

» Door die ziekte aengedaen, hebben zy alles vergeten — eer, pligt, voorzigtigheid, familie; zy hebben alles opgeofferd!

» In deze dwaze drift, om in eenige dagen ryk te zyn, hebben zy zich met razerny in het spel geworpen; eens begonnen, gingen zy zelfs niet meer achteruit voor den diefstal, en uit hunne hoogte zyn zy op het bankske van het hof van assisen gevallen om daer hunne schuld te boeten.

» In deze droevige historie is er inderdaed iets anders dan de val van eenige bedorven menschen: — men vindt er de afschildering in, van een deel van ons tydvak. God dank! de personen, welke door het hof van assisen der Seine veroordeeld zyn, maken eene schandelyke uitzondering in de samenleving: er zyn weinig karakters — zelfs onder de hebzuchtigsten — waer zoo-

ELLENDE EN MOED.

(*Vervolg en einde*).

Als den prins van Nelsein vertrokken was, bleef de pastoor in diepe overpeizingen; men kan het ligt oordeelen welke gedachten hem bezig hielden: hy kende geheel het leven van Koenraed, alsook dat van zyne vrouw. die hem het volgende verhaeld had: de heer Mortier, met Suzanna. zyne eenige dochter, leefde te Nancy van den opbrengst van een nederig ambt in de belastingen, als de gebeurtenissen van 1814 de legers der bondgenooten in Frankryk bragten. Koenraed van Nelsein, te Brienne gekwetst, wierd te Nancy ten huize van de heer Mortier door de plaetselyke overheid geherbergd. De jonge officier wierd daerop de teederste wyze verzorgd, en welhaest ontstond er eene ware vriendschap tusschen hem, de heer Mortier en deszelfs dochter. Den vreemdeling had die genegenheid niet zoeken te winnen door zyne afkomst en rykdom te verbergen, en ook de heer Mortier had van zynen nederigen stand geen geheim gemaekt. Eens dus sprak hy Koenraed alleen en zeide hem:

— Mynheer van Nelsein, gy hebt genegenheid voor myne dochter, en ik heb goed gevonden u aenstonds myn gedacht te zeggen. Zoo ik dit gevoelen nog liet aengroeijen, zou het welligt later moeijelyk zyn hetzelve te niet te doen: als vriend, geloof my dus.... 't is tyd dat gy van ons afscheid neemt.

Koenraed begreep aenstonds dat het zyne pligt was zich te verwyderen: hy nam zyn verblyf in een ander huis, in afwachting dat zyn regiment naer Pruisen wederkeerde. Maer welhaest ondervond hy dat het hem moeijelyk zou geweest zyn Susanna te vergeten. Op zekeren dag, by toeval, ontmoette hy haer op eene wandeling, en bemerkte dat zy er ziek uitzag: aenstonds schreef hy aen den prins van Nelsein, zynen vader, om hem van zyne genegenheid kennis te geven en zyne toestemming tot zyn huwelyk te verzoeken.

Men weet, door het verhael van den prins zelven, hoe hy op de vrage van zynen zoon antwoordde. Deze verdook niets aen de heer Mortier, maer hy voegde er by dat hy besloten had tegen den dank zyns vaders te trouwen, indien Susanna tevreden was. De vader verklaerde dat hy voor niets ter wereld de opoffering zou aennemen die Koenraed doen wilde, terwyl deze, in dit geval, moest afstand doen van zyn vaderland, zyne familie, zynen verhevenen stand, zyne rykdommen, en dit alles verliezen moest om den schoonzoon van eenen armen ambtenaer te worden; dat hy zyne dochter te zeer beminde om haer aen de familie te verbinden, die haer verstooten zou; dat eene ongehoorzaemheid een slecht begin was voor huwelyk, en eindelyk dat de armoede, die reeds zoo zwaer is terwyl de liefde heerscht, onverdragelyk wordt als deze verdwynt, zoo als 't byna altoos het geval is; by gevolg dat hy zyne toestemming weigerde.

Koenraed verloor intusschen den moed niet: hy had vaerwel gezeid aen zyn vaderland, door zyn ontslag, aen zynen vader door zyne lange stilzwygendheid, en Susanna's vader ziek gevallen zynde, vroeg hy hem te mogen helpen en bystaen, zoo als hy vroeger zelf van hem geholpen en bygestaen was geweest. Dit kon den armen zieken man niet weigeren. Eenige weken later was hy een lyk....

De goede faem der twee jonge lieden eischte een spoedig huwelyk. Zonder uitstel. maer ook zonder plegtigheid, wierd hetzelve voltrokken.

Dan nam Koenraed het besluit eene kleine hofstede te huren in de Vosgen, een kwart uers van Gerarmy. Daer ging hy, onder den naem van Flitz Kleitz, met zyne vrouw woonen. Na eenigen tyd begon voor hem die aeneenschakeling van rampen. waervan de pastoor wilde spreken, als hy den prins zeide dat deszelfs zoon zynen toestand aen hem had vertrouwd. Zy hadden kinderen.... de dood rukte ze weg. Eens wierd hunne oogst door den hagel vernield, een ander jaer door eene overstrooming. Om hunnen eigenaer te kunnen betalen, moesten zy hunnen toevlugt nemen tot eenen woekeraer, die onmenschelyk handeldee. Eindelyk verwachte Koenraed de dood van zyn laetste kind, en den geregts akt, die hem uit zyne woonstede zzo verdryven.

Het onweder had gansch den nacht geduerd. Weinig voor zes uren ging de pastoor ter kerke. Hy dacht dat de prins gedwongen zou zyn bezoek by zynen zoon tot zyn anderendags uit te stellen; want de aenhoudende regen had zelfs de groote straten in beken veranderd, en by gevolg moesten de kleine wegen tusschen de bergen nog veel erger zyn. Als de pastoor mis gelezen had, ging hy in de sakristy zyne dankzegging doen, en nog eens zyne twee ongelukkige parochianen aen Gods bescherming aenbevelen. Doch nauwelyks had hy eenige minuten gebeden, of de koster kwam hem verwittigen dat een vreemdeling naer hem vroeg en met het grootste ongeduld scheen te wachten; de pastoor ging aenstonds uit; de prins wachte aen de deur en zeide:

— Ik ben gereed, laet ons gaen.

— Maer, prins, 't is nauwelyks dag, het, zal nu moeijelyk zyn by uwen zoon te geraken; als de zon opkomt, wordt het weder beter, laet ons zoo lang toeven.

— Waer is de weg? langs waer gaet men? vroeg de prins met doffe stem.

De pastoor zag dat er niets aen te doen was, en ging met hem voort De prins ondervond dat de priester over den staet der wegen niets te veel had gezeid; want op iederen stap vonden zy moeijelykheden, die hen misschien zouden tegengehouden hebben, zonder de tegenwoordigheid van geest van den pastoor. Eens zelfs schoof de prins uit op den boord van eene diepte, maer de priester vatte hem by den arm en belette alzoo een val. De prins bleef staen, om de zweetdruppelen, die over zyn aengezigt rolden, af te vagen.

— Gaen wy er haest zyn? vroeg hy aen den pastoor; dit was het eerste woord dat hy zeide.

— Als wy dit boschken zullen door zyn, antwoodde de priester, dan zult gy het huis zien, op afstand van eene boogscheut.

Op dit oogenblik reden hun twee mannen te peerd voorby; zy groetten den pastoor en zynen gezel.

Op het zien van die twee mannen, zeide hy aen de prins met bewogene stem;

— Wy zullen niet alleen zyn by uwen zoon; die twee heeren gaen ook by hem.